ශ්‍රී ලංකාවේ ගුහා සිතුවම් තුළින් නිරූපිත සත්ත්ව රූප පිළිබඳව ඌව හා නැගෙනහිර පළාත්වල තෝරගත් ස්ථාන කිහිපයක් ඇසුරින් අධ්‍යයනයක්

ඩී.එම්.කේ.ඩී. දිසානායක [1]

පූර්ව සාක්ෂර සමාජය විසින් බොහෝ විට සිය වාසස්ථාන ආශ්‍රයයෙන් නිර්මාණය කරන ලද චිත්‍ර, ජ්‍යාමිතික සටහන් හා සංකේත ආදිය ගුහා සිතුවම් ලෙස සරලව හැඳින්විය හැකි ය. වර්තමානය වන විට මෙම සිතුවම් සහිත ස්ථාන 92 ක් පමණ වාර්තා වී ඇත. ඒ අතරින් වැඩි ප්‍රමාණයක් ස්ථානගත වී ඇත්තේ ඌව හා නැගෙනහිර පළාත්වල වීම සුවිශේෂ කරුණකි. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණය තුළින් නැගෙනහිර පළාතේ රජගල, පුළුකුනාව, තරුලෙන්ගල, පියංගල සහ ගොනාගොල්ල යන ස්ථාන ත්, ඌව පළාතේ වෙට්ටඹුගල හා මණ්ඩාගල යන ස්ථානවල සිතුවම් පිළිබඳව ත්, අධ්‍යයනය කිරීම සිදු කරන ලදී. ඒ සඳහා විශේෂයෙන් ම ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය හා සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය පරිශීලනය මගින් දත්ත ලබා ගැනීම සිදු කරන ලදී. එහි දී මෙම සිතුවම්වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් සත්ත්ව රූප නිරූපණය කර ඇති බව හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. මෙම සිතුවම් තුළින් නිරූපිත සත්ත්වයින් කුමන සත්ත්ව විශේෂයන්ට අයත් වන්නේ ද? යන පර්යේෂණ ගැටලුවට අදාළ ව මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය යටතේ ලබාගත් දත්ත සංසන්දනාත්මක ව විශ්ලේෂණයට ලක් කරන ලදී. එහි දී සත්ත්ව රූපවල දේහ ලක්ෂණ, හැඩය පිළිබඳ ව මූලික අවධානයක් යොමු කරන ලදී. ඒ අනුව ක්ෂීරපායින් හා උරගයන් වැඩි වශයෙන් මෙම සිතුවම් හි වස්තු විෂයන් වී ඇති බව හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. වැඩි ප්‍රමාණයක් ක්ෂීරපායි සත්ත්ව විශේෂයට අයත් වූ බව ත්, එයින් ද අලි ඇතුන් (Elephas maximus maximus) වැඩි වශයෙන්ම නිරූපිත සත්ත්ව විශේෂය ලෙස කැපී පෙනේ. එය සංඛ්‍යාත්මක ව සියය ඉක්මවා යන බව හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. එයට අමතරව ගෝනා (Carves unicolor), මුවා (Axis axis), කොටියා (Panthera pardus kotiya), වලහා (Melursus ursinus), සුනඛයා (Canis lupus familiaris), කුළු හරකා (Bubalus bubalus) යන ක්ෂීරපායින් සත්ත්වන් සහ උරගයින් වන තලගොයා (Varanus bengalensis), කිඹුලා (Crocodylus porosus), ඉබ්බා (Melanochelys trijunga), මුගටියා (Herpestes edwardsi), කබරගොයා (Iguana iguana) යන සත්ත්වයන්ගේ සිතුවම් මෙම පර්යේෂණය තුළින් අනාවරණය කර ගැනීමට හැකි විය. මෙම ස්ථාන බොහොමයක් වියළි දේශගුණික කලාපයේ පිහිටා තිබීම නිසා එම තත්ත්වයට අදාළ ව මෙම ස්ථාන ආශ්‍රිත පරිසරයේ සුලභව ජීවත් වූ සත්ත්වයින් මෙම සිතුවම් හි ප්‍රධාන වස්තු විෂයයන් වී ඇති බව පෙනී යයි. එහි දී මෙම ස්ථාන ආශ්‍රිතව ජීවත් වූ මානව කණ්ඩායම් පරිසරය පිළිබඳව දැක් වූ ආකල්ප, ඔවුන්ට එල්ල වූ අභියෝග පිළිබඳ ව දැන ගැනීම හා පුරාණ පරිසරය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට මෙම පර්යේෂණය වැදගත් විය.

ප්‍රමුඛ පද: සිතුවම්, වස්තු, සත්ත්ව රූප, සංසන්දනාත්මක

[1] පුරාවිද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය. kaveeshadeshan112@gmail.com